

## מואב ומדין - אומה אחת או ב' אומות

הנה בכל הענין הנמשך מפרשה דידן עד אחרי פרשת פנחס, מצאנו ב' עמים משתתפים בענין, ולגרום רע לישראל, והם מואב ומדין, ויל"ע מה השייכות ביניהם, ואיך היה סדר הדברים. תחילה ננסה לברר את התמיהות העולות בסדר הכתובים: הנה הפרשה פותחת, (כב, ב) וַיֵּרָא בָלָק בֶּן צְפּוֹר אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאַמְרֵי: (א) וַיִּגֶר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֵד כִּי רַב הוּא וַיִּקְץ מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: (ד) וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל זִקְנֵי מִדְיָן וּבָלָק בֶּן צְפּוֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בָּעֵת הַהוּא: הַפְתִּיחָה הִיא בְּבִלְק, ולא נזכר עדיין שהוא מלך מואב, ובהמשך 'ויגר מואב' - 'ויקץ מואב', משמע שרק מואב מפחדים מעם ישראל, רק הם קצים מפני בני". אלא שבעצה נתוועדו, ש'מואב' אמר אל זקני מדין שהם יראים מעם ישראל, ואז אנו רואים שבלק מלך מואב בעת ההיא. משמע, שלמואב היה מלך, ולכן כתיב 'ויאמר מואב', כי היה להם מלך ומדברים קול אחד, ומתוועדים יחד עם זקני מדין, שלא היה להם מלך אלא כמה זקנים מנהיגים אותם, והם מתכננים יחד כדת מה לעשות.

ובהמשך, (ה) וַיִּשְׁלַח מְלָאכִים אֶל בָּלָעַם בֶּן בְּעֹר פְּתוּרָה וְגו', כתיב לשון יחיד, משמע שרק בלק שלח את המלאכים, וכל דברי השליחות נאמרים בלשון יחיד, 'ארה לי', 'כי ידעת', משמע שרק בלק בשליחות, בתורת מלך מואב. אולם בפועל כתיב (ז) וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן וַיִּקְסְמוּ בֵּינֵם וַיָּבִיאוּ אֶל בָּלָעַם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דְּבָרֵי בָלָק: מבוואר שהלכו משני העמים יחד. אבל בלילה כתיב (ח) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵינוּ פֹה הַלַּיְלָה וְהַשְּׁבִיתִי אֶתְכֶם דָּבָר פֶּאֶשֶׁר יִדְבֹר יִקְוֶה אֵלַי וַיֵּשְׁבוּ שְׂרֵי מוֹאָב עִם בָּלָעַם: ומבארים חז"ל (במדבר כח), "וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם", שהולכו בידם כל מיני קסמים שהיו קוסמין בהם, שלא יתן לו עלילות, וביד זקני מדין היו הקסמים, שאמרו אם יבא עמנו יצליח אם יעכב שעה אחת אין בו תוחלת, כיון שאמר להם לינו פה הלילה הלכו להם זקני מדין, שידעו בקסמים שלהם שאין בו הנאה". מבוואר שרי מואב נשארו עמו. וצ"ע מדוע בתחילה משמע שרק בלק שלח, ואילו במציאות באו זקני מדין עמהם ג"כ, ולבסוף נהגו כמנהג השוים, שאינם כפופים למואב כלל, והלכו להם לדרכם כפי מה שראו לנכון. עוד יש לשאול, שבתחילה מכנה אותם בשם 'זקני מואב' ו'זקני מדין', ואילו כאן נשתנה שמם ל'שרי מואב'.

עוד מצאנו בהמשך, סתירה בהגדרת השליחים, שהנה עתה נתכנו בשם החדש 'שרי מואב', ואילו בקום בלעם בבוקר והודיעו אותם שמאן ה' לתתו הלך עמהם, כתיב (יג) וַיֹּאמֶר אֶל שְׂרֵי בָלָק, ובהליכתם (יד) וַיִּקְוָמוּ שְׂרֵי מוֹאָב וַיָּבִיאוּ אֶל בָּלָק וַיֹּאמְרוּ מֵאֵן בָּלָעַם הָלַךְ עִמָּנוּ: כיו"ב מצאנו שינוי שמם ותארים, שכשנתיין לו רשות להלך כתיב (כא) וַיָּקָם בָּלָעַם בִּבְקָר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת אֲתוֹנוֹ וַיֵּלֶךְ עִם שְׂרֵי מוֹאָב: ואחרי נס האתון בהמשיכו בדרכו, (לה) וַיֵּלֶךְ בָּלָעַם עִם שְׂרֵי בָלָק. חילוף שמותיהם משרי מואב לשרי בלק וחוזר חלילה, צ"ב. אולם עוד נשתנה שמם לתואר רביעי, בקומו בבוקר פעם השנית, אחרי שנשלחו שרים רבים ונכבדים מאלה, כתיב (יח) וַיֵּעַן בָּלָעַם וַיֹּאמֶר אֶל עֲבָדַי בָּלָק, וזהו שם חדש, בפרט תואר 'שרים' שניטל מהם.

מלשון הכתוב (במדבר כה, א) וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁטִים וַיַּחֲלֵה הָעָם לְזִנוֹת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב: מבוואר שרק בנות מואב היו בזנות זו, שהרי לא נזכרו בנות מדין כלל, זולת בכזבי בת צור שהביאה נשיא שמעון, כתיב (שם ו) וַהֲנִה אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב אֶל אַחֲוִי אֶת הַמְּדִינִית לַעֲיִנִּי מִשֵּׁה וּלְעֵינִי כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בָכִים פָּתַח אֶהָל מוֹעֵד:

אולם פתע, בציווי הנקמה, שם נזכרים רק מדין בלבד, (במדבר כה טז) וַיִּדְבֹר יִקְוֶה אֶל מִשֵּׁה לֵאמֹר: (יז) צֹרֹר אֶת הַמְּדִינִים וְהַכִּיתֶם אוֹתָם: (יח) כִּי צִרְרִים הֵם לָכֶם בְּנִכְלֵיהֶם אֲשֶׁר נָכְלוּ לָכֶם עַל דָּבָר פְּעוֹר וְעַל דָּבָר כְּזָבִי בֵּת נְשִׂאֵי מִדְיָן אַחֲתָם הַמֶּכֶה בְּיוֹם הַמַּגֵּפָה עַל דָּבָר פְּעוֹר: משמע שרק מדין היו בעצה זו, ורק הם החטיאו את ישראל. גם בשעת המלחמה, כתיב (במדבר לא ב) נָקָם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִינִים אַחֵר תִּאָּסֵף אֶל עַמִּי: ובשובם מהמלחמה (טו) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מִשֵּׁה הַחִייתָם כָּל נִקְבָּה: (טז) הֵן הִנֵּה הָיוּ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדָבָר בָּלָעַם לְמַסָּר מַעַל בִּיקְוֶה עַל דָּבָר פְּעוֹר וְתָהִי הַמַּגֵּפָה בַּעֲדַת יִקְוֶה: כאילו רק הן היו בהחטאה זו, ורק מהם צריכים לנקום, ולכאורה מואב להיכן הלכו.

## טהרו בסיחון

ומה שאפשר בזה, שהנה בימים מקדם, היו דרים ז' אומות כנען, ובכללם האמורי, בשטחה של ארץ כנען, היא ארץ ישראל, אולם במשך השנים, הלכו שני מלכי האמורי, סיחון ועוג, וכבשו את שטחי עמון ומואב והקימו שם את ממלכת עוג בבשן, וממלכת סיחון דרומה ממנו. עוג נטל את שטח בני עמון, וסיחון את שטח בני מואב (במדבר כג, כג).

דברים אלה מפורשים בפסוקים, (במדבר כא, לה-ל) וַיִּקַּח יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הָעָרִים הָאֵלֶּה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּכָל עָרֵי הָאֱמֹרִי בַּחֲשֹׁבוֹן וּבְכָל בְּנֵי: כִּי חֲשֹׁבוֹן עִיר סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי הוּא וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב הָרִאשׁוֹן וַיִּקַּח אֶת כָּל אֲרָצוֹ מִיָּדוֹ עַד אֲרָנֹן: עַל כֵּן יֹאמְרוּ הַמִּשְׁלִיִּם בְּאוֹ חֲשֹׁבוֹן תִּבְנֶה וְתִכְנֹן עִיר סִיחֹן: כִּי אִשׁ יִצְאָה מִחֲשֹׁבוֹן לְהִכָּה מִקְרָתִּי סִיחֹן אֶקְלָה עַר מוֹאָב בַּעֲלֵי בָמוֹת אֲרָנֹן: אוֹי לָךְ מוֹאָב אֲבַדְתָּ עִם כְּמוֹשׁ נִתָּן בְּנֵיו פְּלִיטִים וּבְנֵיתִי לְמֶלֶךְ אֱמֹרִי סִיחֹן: וַיִּנָּרֶם אֲבַד חֲשֹׁבוֹן עַד דִּיבּוֹן וַיֵּשֶׁב עַד נֶפֶח אֲשֶׁר עַד מִידְבָּא:

ובלשון חז"ל (גיטין לח). "אמר רב פפא, עמון ומואב טהרו בסיחון". היינו ששטח ארצם של עמון ומואב, למרות שהיה אסור להם לישראל מדין אל תצורם וכו',

## בלק היה מלך מואב או מדין

הנה מהנלמד לאורך פרשת בלק, מבוואר שהיה בלק מלך מואב, כנזכר בפסוק המובא למעלה, אלא שבפרשת פנחס התורה (כפי קבלת חז"ל) מונה אותו בין נסיכי מדין, שעל הנאמר (במדבר לח א) וְאֵת מַלְכֵי מִדְיָן הִרְגוּ עַל חֲלָלֵיהֶם אֶת אֹנִי וְאֶת רָקֵם וְאֶת צוֹר וְאֶת חוֹר וְאֶת רַבֵּעַ חֲמֹשֶׁת מַלְכֵי מִדְיָן וְאֵת בָּלָעַם בֶּן בְּעֹר הִרְגוּ בְּחֶרֶב: ביארו חז"ל ש'צור' הוא בלק. ואם תתמה, הלא כאן נמנה ממלכי מדין, וכאן הוא מכונה 'מלך מואב', ביארו חז"ל (במדבר כד) "בלק בן צפור מלך למואב בעת ההיא, והלא מתחילה נסיך היה, שנאמר 'את אוי ואת רקם [ואת צור]' וגו', אלא משנהרג סיחון המליכוהו תחתיו, 'בעת ההיא' שגרמה לו שעה". מבוואר, שאכן רק בעת ההיא נתמנה מלך מואב, ובתחילה היה ממלכי מדין. אלא שעל הקושיא הנוספת לא תירצו, שאין נעשה ממלכי 'מדין' למלך 'מואב', הלא ב' עמים הם, ומה השייכות בין מואב למדין.

ביותר, שהנה, לכאורה המקור לכך שצור הוא בלק, ממה שנאמר (במדבר כה טו) וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמֶּכֶה הַמְּדִינִית כְּזָבִי בֵּת צוֹר רֹאשׁ אֲמוֹת בֵּית אָב בְּמִדְיָן הוּא: מאחר שהיא בת ראש אומות בית אב, אם כן הוא היא בת המלך, ומאחר שהמלך הוא בלק, שרק עליו כתיב לשון 'מלך' 'בעת ההיא', מבוואר שצור הוא בלק. וכן הוא במדרש (במדבר כד, ככד) "אמרה לו איני נשמעת אלא למשה, שכך צוה אותי בלק אבא, שלא לשמוע אלא למשה רבכם, שאבי מלך". אלא שהדברים צ"ע מיניה וביה, שאם הוא 'ראש אומות במדין', איך הוא 'מלך מואב', והם שני דברים שונים וסותרים. מדוע לא נסביר שאכן צור הוא ראש מדין, ולכן נמנה אמצעי במלכי מדין, כי היה ראש להם, ואילו בלק הוא מלך מואב, וב' המלכים נועדו יחד להכשיל את ישראל.

כמו"כ נזכר עוד (במדבר כה יח), וְעַל דָּבָר כְּזָבִי בֵּת נְשִׂאֵי מִדְיָן אַחֲתָם הַמֶּכֶה בְּיוֹם הַמַּגֵּפָה עַל דָּבָר פְּעוֹר: מבוואר שהיה נשיא מדין, לא 'ממלכי מדין', ולא 'מלך מואב', וצ"ע. הנה בפסוק דלעיל, מכונים אוי ורקם וכו' בשם 'מלכי מדין', אולם בספר יהושע (ג, כא) וְכָל עָרֵי הַמִּישׁוֹר וְכָל מְמַלְכוֹת סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מֶלֶךְ בַּחֲשֹׁבוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מִשֵּׁה אוֹתוֹ וְאֶת נְשִׂאֵי מִדְיָן אֶת אֹנִי וְאֶת רָקֵם וְאֶת צוֹר וְאֶת חוֹר וְאֶת רַבֵּעַ וְנִסִּיכִי סִיחֹן יִשְׁבִּי הָאֲרָץ: כינה אותם בשם 'נשיאים' ואחר כך בשם 'נסיכים', ולא ידענו למה נשתנה תוארם ממקום למקום, ממלכים לנשיאים, ומנשיאים לנסיכים.

עכ"פ, זה פשוט, שבלק היה מדייני, כי לולי כן לא היה נהרג במלחמת מדין, כי לא הרגו ממזב רק ממדין. כמו"כ היה דר במדין, כי היה מדייני. גם מבואר היטב, מניין שבלק הוא צור, כי זה ברור שנשארה צורת האחדות בניהול ארצם גם עתה, אלא שמינו אחד מהם ל'מלך' ממש, ושינו שם הארץ לארץ מואב, אבל עצם ההנהגה נשארה גם אח"כ, ושם חמשת הזקנים המנהיגים בצוותא, הם 'מלכי מדין', או ורקם וצור הנזכרים במלחמת מדין. אלא שאחרי שקיבלו על עצמם שאחד מהם יהיה למלך, שוב אין שמם 'מלכי' מדין, אלא 'זקני' מדין בלבד, והטעם ששמם מעתה 'זקני' משום ש'בלק בן צפור מלך למואב בעת ההיא', ומאחר שמינו מלך, אין האחרים אלא 'זקנים' ולא 'מלכים' ולא 'נסיכים' ולא 'נשיאים'.

חטא השטים.

מאחר שהפכו לעם אחד, שם העם החדש נקרא בשם 'מואב', אם כן, כשנאמר (כה, א) וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשֵׁטִים וַיַּחֲל הָעָם לְזָנוֹת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב: 'בנות מואב' הוא שם כולל לאומה החדשה, וכולל בתוכה מדין ומואב. למרות ששמן 'בנות מואב', בהחטא בפועל, יתכן שבנות מדין היו עיקר, רק שלא חששו מנקמה משום שנקראו בשם 'בנות מואב' וידעו שהוזהרו ישראל ממלחמה במואב.

אכן מעיון בפרשה נראה, שאכן לאורך חטא זה, היה הבדל גדול בין בנות מואב לבנות מדין, והדברים מפורשים בחז"ל ולכאורה מוכחים בכתובים.

הנה היו כאן ב' חטאים שונים, החטא הראשון הוא חטא הזנות, החטא השני שנכשלו בעבודה זרה. עצת בלעם היתה לכאורה רק על הזנות, באמרו שאלקיהם של אלה 'שונא זימה' (סנהדרין קו), אולם הן הוסיפו עוד, שגם החטאיו אותם בעבודה זרה.

הם ב' הפסוקים. בפסוק א' נאמר, וַיַּחֲל הָעָם לְזָנוֹת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב, אולם בפסוק ב' נאמר וַיִּתְּקֶרְאן לָעָם לְזִבְחֵי אֱלֹהֵיהֶן וַיֵּאָכְל הָעָם וַיִּשְׁתָּחֻוּ לֵאלֹהֵיהֶן: החטא הראשון הוא הזנות, והשני עבודה זרה.

אין הכוונה בדברי שלא החטאיו בנות מדין בזנות, אלא עיקר הכוונה, שהנה בנות מואב עיקר מטרותן בזנות, ובזה די להן, אולם בנות מדין עיקר רצונם להכשילם בעבודה זרה. הנה, על חטא הזנות, למרות שמסלק שכינה מישאל, מכל מקום עדיין אין חיוב מיתה, ורק 'קנאין פוגעין בו', ונתעלמה הלכה זו לפי שעה, אולם חטא עבודה זרה גרם חיוב מיתה לעם רב מישאל, ועל הנקמה במדין נאמר (כה, יז-יח) צָרֹר אֶת הַמְּדִינִים וְהַפִּיטֶם אוֹתָם: כי צָרִירִים הֵם לָכֶם בְּנִלְיָהֶם אֲשֶׁר נָפְלוּ לָכֶם עַל דָּבָר פְּעֹר וְעַל דָּבָר קִזְבִּי בַת יִשְׂרָאֵל מְדִינָן אֲחֹתָם הִמָּכָה בְּיוֹם הַמַּגֵּפָה עַל דָּבָר פְּעֹר: מודגש שכל ענין הנקמה מצד חטא פעור, לא מצד הזנות.

ובמדרש (תנחומא בלק יז) "ויחל העם. זרוק מטה באויר - אעיקרו נופל, מי שפתח בזנות תחלה, השלים לבסוף, אמותיהן התחילו בזנות, ותאמר הבכירה אל הצעירה לכה נשקה את אבינו וגו', ויהי ממחרת ותאמר הבכירה אל הצעירה וגו' (בראשית יט), למדה אחותה לפיכך חשב הכתוב הצעירה ולא פירשה אלא ותשכב עמו, ובגדולה כתיב ותשכב את אביה, אותה שפתחה בזנות תחלה, השלימו בנותיה אחריה שנאמר ויחל העם לזנות אל בנות מואב". הרי שעיקרן בזנות.

עפי"ז יובן החילוק שבין מואב למדין, בנות מואב רק 'לזנות', אולם הפסוק השני 'ותקראן לעם לזבחי אלהיהן' איירי בבנות מדין, ולדברי חז"ל ערומות פגעו בהם, והם הפקירו את עצמן בשביל להחטאים בעבודה זרה, ולכן קראו להם לזבחי אלהיהן, והם גרמו להם להשתחוות לאלהיהן, והם היו עיקר החטא, רק 'ויחל' רק ההתחלה היתה מצד מואב, אולם ההמשך מצד מדין. עד שמלך מואב בעת ההיא, כזבי ראש אומות בית אב במדין הפקיר בתו בשביל להכשילם.

ועיין זה"ק (ח"ג קפט--קצ) שעיקר ההכשלה היה מצד בנות מדין, והיו מכשפים את בנותיהם על מנת שיפלו בידם, וזה גרם שנצמדו לבעל פעור, וזה גרם החרון אף הגדול, ובדין הוא שבהם תהיה עיקר הנקמה כמבואר בדבריהם שם.

ונראה שגם לזה כוונת הספרי בפרשת מטות, שבא להסביר מדוע נקמו במדין למרות שגם מואב נשתתפו עמהם בהכשלה, אלא מאחר שמדין היו עיקר בפחד מישאל, לכן התאמצו ביותר להחטאים, ולכן נקמו מהם בעיקר.

כמו"כ, הלא חז"ל מסבירים שבלעם בא למדין ליטול שכרו על שהועילה עצתו, הרי לנו, שעיקר המתאמצים בענין ההכשלה - מדין הם, ואילו מואב למרות שאולי הסכימו לסייע בעצה זו, אולם לא סברו שעליהם לשלם לו. בפרט שבלק הוא ממלכי מדין, אם כן מאחר שבלק שלח אליו, הנה עליו מוטל לשלם על קיום עצתו.

מכל מקום מאחר שסיחון כבשם ולקח ארצם, מעתה ארץ סיחון היא, והותרה להם לישראל.

אולם נראה, שלמרות שכבש את כל השטח הזה, לא הכרית את מואב לחלוטין, אלא כלשון הפסוקים שהלכו בשבי, והיו בניו פלטים, ונשאר חלק גדול מהאומה המואבית בחיים. היכן היו 'פלטים', משמע שבמדין היו פלטים, שהרי סיחון נהרג וכל שטח ארצו ניטל ממנו, ולא ישבו מואב שם, ומאידך מצאנו אותם יחד עם מדין, מבואר שהיו פלטים בשטח ארצם של מדין.

כאן נתחכם סיחון, שלא רצה מלחמה חדשה, ומאידך גם לא רצה לתת להם שלטון, ומצא עצה גדולה. הוא נטל את מדין ומואב שהיו מריבים זה עם זה, וכמו שיתבאר להלן ההוכחה לכך, והעמיד ממדין ה' נסיכים, שהם ינהיגו את האומה החדשה המורכבת ממואב ומדין בצוותא, ומאחר שהוא מעמידם הרי הם כפופים לו, ומאידך גיסא, ידע שלא יעשו קשר ביניהם למרוד בו, כי מריבים זה עם זה, ובכך ימשול עליהם ושלוח בארמנותיו.

זה פשר הלשון בספר יהושע, שהיו 'נסיכי סיחון', אולם 'נשיאי מדין', שכלפי סיחון היו 'נסיכים' וממונים, אולם תפקידם ותארים כלפי עמם היה 'נשיאים', שהם הממונים על העם. כמו"כ מאחר היו 'חמישה' ואין אחד מהם גדול מרעהו, נמצא שלא יהיה בכחם להתאחד למרוד, כי כולם שוים במעלתם וגדולתם. אולם אחרי שנהרג סיחון במלחמה, סר פחדם וכפיפותם למאן דהו, ולכן נהפך שמם ל'מלכי מדין', כי נעשו מלכים בעלי דעה עצמאית בלא כפיפות למלך אחר.

ונראה לחדש עוד, שסיחון נתחכם, שלא רצה ש'מואב' תתאחד למרוד, כי היו חזקים וגבורים, כמו שנאמר 'אילי מואב', וגם מעיקרא פחד סיחון מהם, שלכן שכר את בלעם לקלל את מואב, (ומזה ידע בלק שאת אשר תאור יואר, כמבואר במדרש). לכן מחק את שם 'מואב' מהעולם, וכינה את האומה החדשה המורכבת ממדין ומואב בשם 'מדין'. בפרט כי אכן עתה לאחר שגירשם מארצם, דרו מואב כפליטים במדין, ואילו שטחה של מואב הפך לממלכת האמורי.

סיחון הפך את מואב למדין

עפי"ז יש מקום לשער, שעתה, לאחר שנהרג סיחון, נתחדשה מציאות חדשה, שהם אדונים לעצמם, והם יכולים לפעול כרצונם. עיקר הרצון לשנות את המציאות, היה מצד 'מואב', כי סיחון איבד את שמם ומעמדם מן העולם. על כן, תחילה וראש פרשו והתחילו לכנות את עצמם בשם מואב, ומסתמא גם לדור במקום לעצמם, ובכלל זה, גם להקים להם מלך לעצמם, ומינו את בלק למלך מואב. אכן בתחילה היה שמו צור, אולם עתה בהתמנות החדשה כינה את עצמו בשם בלק, כראוי למלך חדש.

אולם אע"פ שנפרדו להיות עם בפני עצמם, רצו להמשיך את הצורה של השלטון שהיה בשנים הקודמים להם, שהרי מסתבר שחלקים מבני מואב דרו עם המדינים, וחלק ממדין דרו עם המואבים, ולכן ראוי להמשיך בצורה הקודמת, שיש כמה נשיאים ובצוותא חדא מנהלים את ארצם.

וכן כתב התיב"ע (ד) וַיֹּאמֶר מוֹאָבָא לְסִיכֵי מְדִינָא אֲרוֹם עֲמָא חַד וּמְלִכֵּה חַד הוֹן עַד הָהוּא יוֹמָא וכו', ובלק בר צפור מְדִינָא מְלָכָא לְמוֹאָב בְּעִידָנָא הָהִיא וְלֹא בְּעִידָנָא חוֹרְנָא, דְּהָכִין הָיָה תְנָאָה בְּיַתְהוֹן לְמַהֲוִי מְלָכִין לְפָרְקִין מֵאִילָן וְאִילָן. [בתרגום ללשה"ק: ויאמר מואב לזקני מדין, הרי עם אחד ומלך אחד היינו עד היום הזה וכו', ובלק בן צפור המדיני, מלך למואב בעת ההיא, ולא בזמן אחר, שכך התנו ביניהם, שיהיה המלך לפרקים, פעם מהם ופעם מהם].

ניתן לשמוע בדבריו, שלא נשתנה כלום בצורת הדיורין, אלא ששינו את שם הממלכה ממדין למואב, ומאידך גיסא מינו נסיך מדייני למלך, ומעתה שמו 'מלך מואב', כי עיקר מטרותם להחזיר את השם הנאבד על ידי סיחון. אמור מעתה ש'ויאמר מואב לזקני מדין', פירושו, שהעם המואבי ביקש מזקני מדין, הם הנשיאים הנסיכים לשעבר - המלכים דעתה, שהם מסכימים להשאר עם אחד, בתנאי שיהיה מלך ויהיה שמו 'מלך מואב', והסכימו שיהיה מדייני, הכל בכדי שתחזור שם מלכות מואב למקומה.

ובזה יובן עוד מדברי התרגום יונתן, על הפסוק (במדבר כה טו) וְשֵׁם הָאֲשֵׁיה הִמָּכָה הַמְּדִינִית קִזְבִּי בַת צֹר רֹאשׁ אֲמוֹת בֵּית אָב בְּמִדְיָן הוּא: "וְשֵׁם אֲתָתָא קְטִילָתָא מְדִינִיתָא קִזְבִּי בַת צֹר דְּמִתְקַרְיָא שְׁלֹנְאִי בַת בְּלָק רִישׁ אִימָא דְּמוֹאָב בְּמִדְיָן בֵּית מוֹתְבִיָּה הוּא". [בתרגום ללשה"ק: ושם האשה הנהרגת, המדינית כזבי בת צור, שנקראת שלונאי, בת בלק ראש האומה של מואב שבמדין בית מושבן]. היינו שלמרות שהיה מדייני, היה ראש 'אומות בית אב' היינו מואב. גם מודגש שהיה מושבו במדין למרות שמצד האומה היה ראש למואב.